

MINISTERUL
AGRICULTURII ȘI
INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTERUL
MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN
mun. Chișinău

„ 7 ” aprilie 2026

Nr. 43 / 64

**Cu privire la aprobarea Îndrumarului
metodic pentru evaluarea gradului de
afectare a culturilor agricole urmare a
fenomenelor naturale periculoase**

În temeiul pct. 10 din Regulamentul cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010, pct. 9 subpct. 11) din Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 695/2017, și pct. 9 subpct. 11) din Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 145/2021,

ORDONĂM:

1. Se aprobă Îndrumarul metodic pentru evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a fenomenelor naturale periculoase (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentului ordin se va asigura de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare de comun acord cu Ministerul Mediului.
3. Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRUL
AGRICULTURII ȘI
INDUSTRIEI ALIMENTARE

Ludmila CATLABUGA

MINISTRUL MEDIULUI

Gheorghe HAJDER

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

EXECUTAT:

Consultant principal al Direcției
produse de origine vegetală

Tudor SCLIFOS

COORDONAT:

Secretar de stat

Vasile ȘARBAN

Consultant principal
al Direcției juridice

Vasilii DOGOTARI

Șef al Direcției produse
de origine vegetală

Grigore BALTAG

Ministerul Mediului

Secretar de Stat

Aliona RUSNAC

Șefă interimară a Secției politice
în domeniul schimbării climatice

Marina LUNGU

Consultant principal
al Secției Juridică

Ruslan CUCEREANU

ÎNDRUMARUL METODIC **pentru evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a fenomenelor** **naturale periculoase**

Capitolul I **Dispoziții generale**

1. Prezentul Îndrumar metodic stabilește metoda de evaluare a gradului de afectare a culturilor agricole urmare a fenomenelor naturale periculoase.

2. În sensul prezentului Îndrumar metodic se definesc următoarele noțiuni:
fenomene naturale periculoase – eveniment natural sau condiția elementelor mediului natural, ca rezultat al activității proceselor naturale care după intensitatea lor, proporțiile de răspândire și continuitate, pot cauza acțiuni distrugătoare oamenilor, obiectelor economiei și mediului ambiant;

gradul de afectare – procentul estimat al pierderilor de producție sau al deteriorării culturii agricole, determinat direct în teren de către comisia de evaluare, în urma manifestării unui fenomen natural periculos.

gradul de afectare ajustat - valoarea ajustată suplimentar a gradului de afectare, aplicabilă exclusiv culturilor de câmp, calculată în baza respectării bunelor practici agricole, care se determină în funcție de indicatorii prevăzuți în Tabelul nr. 2 din anexa nr. 2 și se calculează conform metodologiei descrise la punctul 1.1 din anexa nr. 3.

fermier – persoană fizică sau juridică ori un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin, a cărei/căror exploatație este situată pe teritoriul Republicii Moldova și care desfășoară activități agricole;

3. Îndrumarul metodic are caracter de recomandare și urmează a fi aplicat de către fermierii ale căror culturi agricole au fost afectate de fenomene naturale periculoase, precum și de organele centrale de specialitate ale administrației publice în comun cu subdiviziunile teritoriale ale acestora, precum și de autoritățile administrației publice locale care vor evalua gradul de afectare a culturilor agricole.

4. Evidența statistică a fenomenelor naturale periculoase de către organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, se realizează conform prevederilor pct. 11¹ din Regulamentul cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a

informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010.

5. Fenomenele naturale periculoase sunt fenomenele enumerate la pct. 2 din anexa nr. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale.

Capitolul II

Metodologia de examinare și evaluare a gradului de afectare a culturilor agricole

6. Fermierul, în decurs de 72 de ore de la producerea fenomenului natural periculos, înaintează către primăria, în raza căreia sunt amplasate terenurile agricole gestionate, un demers în scris, cu solicitarea privind crearea și convocarea unei Comisii de evaluare a pagubelor urmare a fenomenelor naturale periculoase (în continuare – Comisia) în vederea constatării gradului de afectare, cu indicarea suprafețelor, culturilor agricole afectate, valorii estimative a producției compromise.

7. Prin derogare de la pct. 6, în cazul în care fenomenul natural periculos constă în secetă și/sau arșiță puternică, fermierul va înainta demersul către primărie, în vederea creării și convocării Comisiei, până la începerea procesului de recoltare.

8. Prin derogare de la pct. 6, în cazul în care fenomenul natural periculos constă în înghețuri târzii de primăvară la plantațiile pomicole, fermierul va depune demersul către primărie la momentul producerii fenomenului, însă crearea și convocarea Comisiei se va efectua după căderea fiziologică a fructelor.

9. Instituirea Comisiei se face de către primarul localității, care exercită atribuțiile Președintelui Comisiei, fiind responsabil de evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole conform anexei nr. 2 și nr. 3 a prezentului îndrumar cu ulterioară completare a datelor în Act de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de fenomenele naturale periculoase din anexa nr. 1;

10. Pentru evaluarea și constatarea pagubelor cauzate culturilor agricole de fenomenele naturale periculoase, Comisia, va antrena, în mod obligatoriu, reprezentanți ai:

10.1. subdiviziunii raionale în domeniul agricol, responsabil de monitorizarea exercițiului de evaluare și constatare și întocmirea Registrului consecințelor calamităților naturale în sectorul agricol conform Anexei nr. 4;

10.2. companiei de asigurări, în cazul asigurării culturilor agricole sau în caz contrar unul din consilierii locali;

10.3. organului teritorial al Serviciului Hidrometeorologic de Stat (SHS), în cazul în care datele centralizate ale SHS privind producerea fenomenelor naturale periculoase nu sunt disponibile pe pagina web a SHS pentru localitatea sau raionul respectiv;

10.4. fermierul afectat de fenomenul natural periculos.

11. În termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la înregistrarea demersului din partea fermierului, primăria va transmite notificări oficiale către toate instituțiile menționate la pct. 10, în vederea delegării membrilor titulari în cadrul Comisiei. În cazul în care un membru titular nu poate participa, acesta este obligat să desemneze un membru supleant din cadrul instituției respective, care să îndeplinească atribuțiile necesare pentru evaluarea și constatarea pagubelor.

12. Examinarea și validarea se realizează pentru toate terenurile, culturile agricole afectate și în dependență de fenomenul natural periculos în parte, conform prevederilor din anexa nr. 3.

13. Pentru culturile de câmp, la Act, se anexează Tabelul de evaluare a respectării bunelor practici agricole pentru culturile de câmp, din anexa nr. 2.

14. Dacă un lot de teren a fost afectat de mai multe fenomene naturale periculoase, într-un an agricol, fermierul poate solicita, până la începerea procesului de recoltare, o evaluare suplimentară a consecințelor, urmând să se întocmească un Act separat pentru fiecare fenomen, fără ca gradul de afectare cumulat să depășească 100%.

15. Actul se întocmește în 3 exemplare, care se validează prin semnarea de către toți membrii Comisiei. Un exemplar se transmite fermierului care a depus demersul, unul subdiviziunii raionale responsabile de domeniul agricol, iar un exemplar se arhivează și se păstrează la Primărie și este înregistrat în Registrul certificatelor eliberate cetățenilor.

16. Actul de constatare se transmite membrilor Comisiei în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data efectuării evaluării în teren.

17. În cazul în care unul sau mai mulți membri ai Comisiei nu sunt de acord cu constatările consemnate, Comisia se reconvoacă o singură dată, până la începerea procesului de recoltare, pentru reevaluarea gradului de afectare a culturilor.

18. Actul reprezintă drept document pentru întemeierea acțiunilor ulterioare privind evidența afectărilor terenurilor și culturilor agricole, și înregistrarea pierderilor.

19. Actele se înregistrează de către subdiviziunile raionale responsabile de domeniul agricol în Registrul consecințelor calamităților naturale în sectorul agricol, conform modelului din anexa nr. 4.

20. Registrul consecințelor calamităților naturale în sectorul agricol se întocmește în format electronic și se transmite către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare până la 31 octombrie sau la solicitarea acestuia.

21. Fenomenele naturale periculoase constatate de către Comisie se consideră surse ale situațiilor excepționale, în sensul punctului 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale.

22. Tipul situației excepționale, în sensul punctului 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010, se determină în funcție de valoarea estimativă a producției compromise, pentru culturile afectate, conform punctului 1.6 din anexa nr. 3 a prezentului Îndrumar.

Model

APROBAT:

Primarul localității _____,

n/p _____

semnătura _____

l.ș. _____

data " _____ " _____ 20 ____

**Act de constatare
a pagubelor cauzate culturilor agricole
de fenomenele naturale periculoase**

Agentul economic _____

Codul fiscal / IDNP _____

Adresa juridică _____

Locația plantației _____

Suprafața totală gestionată, ha _____

Noi subsemnații, Președintele Comisiei, _____,
membrii comisiei, _____

deplasându-ne la fața locului și studiind situația creată ca rezultat al fenomenului natural periculos _____,

(se indică fenomenul natural periculos, conform pct.5 din Îndrumar)

care au fost înregistrate la data de „ _____ ” _____ 20 ____, am constatat următoarele daune:

Tabelul nr.1:

Denumirea culturii / exploatația	Anul însămânțării / plantării;	Suprafața însămânțată / plantată, ha/m ² ;	Suprafața afectată, ha/m ² ;	Gradul de afectare, % (GA sau GAT)	Recolta medie în ultimii 3 ani, t/ha (RM)	Producția estimativă compromisă, t (PEC)	Valoarea estimativă a producției compromise, lei
1	2	3	4	5	6	7	8

- * Pentru fiecare teren afectat (lot însămânțat) se completează un singur rând în tabel.
- * În cazul constatării pagubelor cauzate de secetă și arșiță, suprafața afectată este echivalentă cu cea însămânțată sau plantată.
- * În cazul în care un teren afectat prezintă grade diferite de afectare pe parcele distincte, în act se înscrie gradul de afectare determinat prin media aritmetică ponderată.

Contrasemnare:

Nr/o	Nume/Prenume	Funcția/Instituția	Data	Semnătura
1.				
2.				
3.				
4.				

Tabelul de evaluare a respectării bunelor practici agricole pentru culturile de câmp

Tabelul nr. 2:

Nr.	Criteriu de evaluare	Coeficient de îndeplinire
1.	Respectarea asolamentului	☐ 0,2 (Bine) ☐ 0,15 (Satisfăcător) ☐ 0,1 (Nesatisfăcător)
2.	Premergătorul	☐ 0,2 (Bun) ☐ 0,15 (Satisfăcător) ☐ 0,1 (Nesatisfăcător)
3.	Caracterul semănatului (plante la ha, distanța între rânduri etc.)	☐ 0,2 (Corectă) ☐ 0,15 (Parțial corectă) ☐ 0,1 (Incorectă)
4.	Calitatea materialului semincier	☐ 0,2 (Superioară) ☐ 0,15 (Medie) ☐ 0,1 (Bună)
5.	Aplicarea măsurilor preventive (perdele forestiere, irigații, culturi de acoperire, tipul de tehnologie utilizat, aplicarea îngrășămintelor etc.)	☐ 0,2 (Da) ☐ 0,15 (Parțial) ☐ 0,1 (Nu)

1. Pentru criteriul de evaluare nr. 1 (CE₁) „Respectarea asolamentului”, coeficientul de îndeplinire se atribuie astfel:

Bine (0,2) – Asolamentul este realizat pe minimum 5 culturi.

Satisfăcător (0,15) – Se respectă un asolament de 3-4 culturi.

Nesatisfăcător (0,1) – Se practică un bi- sau mono-asolament.

2. Pentru criteriul de evaluare nr. 2 (CE₂) „Premergătorul”, coeficientul de îndeplinire se atribuie în funcție de respectarea exemplelor prezentate în „**Beneficiile asolamentului și alegerea corectă a premergătorilor pentru rotația culturilor agricole**”, disponibile în secțiunea „**Informații utile**” → „**Documente utile**” de pe site-ul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

3. Pentru criteriul de evaluare nr. 3 (CE₃) „Caracterul semănatului” (plante la ha, distanța între rânduri etc.), coeficientul de îndeplinire se atribuie astfel:

Corectă (0,2) – Densitatea plantelor pe hectar respectă recomandările agrotehnice pentru fiecare cultură, iar distanța între rânduri este optimă pentru dezvoltarea normală a plantelor.

Parțial corectă (0,15) – Densitatea plantelor sau distanța între rânduri prezintă mici abateri față de cerințele tehnologice, care nu afectează semnificativ producția, dar pot influența în mică măsură creșterea culturii.

Incorectă (0,1) – Densitatea plantelor și distanțele între rânduri nu respectă cerințele agrotehnice, având un impact negativ asupra dezvoltării culturii și reducând semnificativ producția.

4. Pentru criteriul de evaluare nr. 4 (CE₄) „Calitatea materialului semincier”, coeficientul de îndeplinire se atribuie astfel:

Superioară (0,2) – Materialul semincer este înregistrat în Catalogul Soiurilor de Plante al R. Moldova și/sau de valoare biologică de categoria C1 sau C2 și sunt semințe tratate.

Medie (0,15) – Materialul semincer utilizat este categoria Standard și/sau semințe tratate. Acesta este adecvat pentru obținerea unei recolte, însă pot apărea riscuri în ceea ce privește germinația, uniformitatea plantei și sănătatea acesteia pe parcursul dezvoltării.

Bună (0,1) – Materialul semincer utilizat nu are confirmare de valoare biologică.

5. Pentru criteriul de evaluare nr. 5 (CE₅) „Aplicarea măsurilor preventive (perdele forestiere, irigații, culturi de acoperire, tipul de tehnologie utilizată, aplicarea îngrășămintelor etc.)”, coeficientul de îndeplinire se atribuie astfel:

Da (0,2) – Măsurile preventive sunt aplicate corect și complet, inclusiv utilizarea perdelelor forestiere, a sistemelor de irigații eficiente, a culturilor de acoperire, a tehnologiilor adecvate și a aplicării corecte a îngrășămintelor, contribuind la protecția solului și la creșterea sustenabilității culturilor.

Parțial (0,15) – Măsurile preventive sunt aplicate parțial sau nu sunt implementate în mod optim, ceea ce poate reduce eficiența protecției solului și a culturilor, dar acestea încă aduc unele beneficii.

Nu (0,1) – Măsurile preventive nu sunt aplicate corespunzător sau deloc, iar acest lucru poate duce la riscuri semnificative pentru sănătatea solului și a plantelor, afectând în mod negativ producția agricolă.

Constatarea și calcularea pagubelor cauzate culturilor agricole de fenomenele naturale periculoase

1. Gradul de afectare, %:

1.1. Referință se face pentru culturile de câmp:

1.1.1. Gradul de afectare inițial a culturilor agricole se stabilește prin examinarea vizuală a stării generale a acestora, cu acordul tuturor membrilor. În cazul în care există dezacorduri, evaluarea va fi realizată prin tehnici experimentale și metode specifice de evaluare, adaptate fiecărei culturi, ținând cont de impactul fenomenului natural periculos asupra culturilor respective.

1.1.1.1. În cazul secetei și arșiței, care afectează uniform suprafața și recolta, gradul de afectare inițial (G_{AI}) se determină utilizând formula:

1.	$G_{AI} = \left(1 - \frac{P_E}{P_P} \right) \times 100\%$
----	--

unde:

G_{AI} – gradul de afectare inițial (%);

P_E – producția efectivă estimată ca urmare a determinării (t/ha);

P_P – producția potențială, care se determină pe baza recoltei medii a ultimilor 5 ani, excluzând cel mai bun și cel mai rău an, rămași (t/ha).

1.1.1.2. În celelalte cazuri a fenomenelor naturale periculoase, gradul de afectare inițial se determină prin prelevarea de probe de pe 1 m² pentru culturile păioase și de pe 10 metri liniari, la culturile prășitoare, realizată prin traversarea câmpului pe diagonală, și se calculează utilizând formula:

2.	$G_{AI} = \frac{P_{\Lambda}}{P_T} \times 100\%$
----	---

unde:

G_{AI} – gradul de afectare inițial, %;

P_{Λ} – numărul de plante afectate pe 1 m²/10 m liniari;

P_T – numărul total de plante pe 1 m²/10 m liniari.

1.1.2. Pentru culturile de câmp, gradul de afectare se ajustează în funcție de respectarea bunelor practici agricole. Gradul de afectare ajustat (G_{AT}) se calculează conform formulei:

3.	$G_{AT} = (CE_1 + CE_2 + CE_3 + CE_4 + CE_5) \times G_{AI}$
----	---

unde:

G_{AT} – grad de afectare ajustat, %;

CE₁...CE₅ – criteriu de evaluare, coeficient stabilit conform tabelului de evaluare a gradului de afectare ajustat pentru culturile de câmp;

G_{AI} – grad de afectare inițial, determinat conform pct. 1.1.1.1 sau pct. 1.1.1.2.

1.1.3. Metodologia detaliată de evaluare privind respectarea bunelor practici agricole pentru culturile de câmp (**CE₁...CE₅**), este prevăzută în anexa nr. 2 și se aplică diferențiat în funcție de cultura evaluată și de condițiile agroclimatice specifice.

1.2. Referință se face pentru culturile pomicole și pomușoare:

1.2.1. Nivelul de compromitere (afectare) a culturilor pomicole și pomușoarelor se determină prin examinarea vizuală a stării plantației în general și a plantelor, selectate aleatoriu și va fi clasificată în 3 grade de afectare:

I – afectare slabă – plantația este afectată în măsură de 30 – 50%;

II – afectare medie – 51 – 70%;

III – afectare puternică – 71 – 100%.

În cazul culturilor aflate în primul an de rod, se consideră afectată 30% din producția estimată în funcție de specie, soi și schema de plantare.

Pentru căpșuni și culturile legumicole în sol neprotejat va fi aplicată formula:

4.	$G_A = P_A / P_T \times 100$
-----------	--

unde:

G_A – gradul de afectare, exprimat în %;

P_A – numărul de plante afectate pe 1 m²;

P_T – numărul total de plante pe 1 m².

1.3. Referință se face pentru vița de vie:

1.3.1. Gradul de afectare se face prin examinarea selectivă a butucilor viței de vie prin metoda plasei.

1.3.2. Determinarea caracterului și gradului de afectare:

1.3.2.1. Caractere de afectare:

1.3.2.1.1. Ruperea lăstarilor tineri cu 2-3 frunzulițe sau ochilor dezmuguriți;

1.3.2.1.2. Înghețul vârfurilor lăstarilor tineri;

1.3.2.1.3. Înghețul lăstarilor tineri sau ochilor dezmuguriți;

1.3.2.1.4. Înghețul ochilor îmbobociți.

1.3.2.2. Gradele de afectare:

1.3.2.2.1. Slabă – sunt afectate doar vârfurile lăstarilor tineri (33%);

1.3.2.2.2. Medie – sunt afectați lăstarii tineri (67%);

1.3.2.2.3. Puternică – sunt afectați lăstarii tineri și ochii de iarnă (100%).

1.4. Recolta medie în ultimii 3 ani din 5 ani – eliminând anul cel mai bun și anul cel mai slab, t/ha

Se va indica recolta medie conform informației oferite de Biroul Național de Statistică pentru:

1.4.1. producătorii ce dețin suprafețe de teren agricol mai mari sau egale cu 10 ha, drept bază de calcul va servi informația din rapoartele statistice (Forma nr.29-AGR), anual prezentate de Biroul Național de Statistică;

1.4.2. producătorii ce dețin suprafețe de teren agricol mai mici de 10 ha, drept bază de calcul va servi informația de la Biroul Național de Statistică, pentru fiecare raion în caz.

1.5. Producția estimativă compromisă, t

Producția estimativă compromisă se determină conform formulei de mai jos:

5.	$P_{EC} = \frac{R_M \times S_A \times G_A (G_{AT})}{100\%}$
----	---

unde:

P_{EC} – producția estimativă compromisă, t;

R_M – recolta medie în ultimii 3 ani, t/ha;

S_A – suprafața afectată, ha;

G_A – gradul de afectare (în cazul culturilor legumicole, pomicole, pomușoare și viței de vie, etc.), %;

G_{AT} – grad de afectare ajustat (în cazul culturilor de câmp), %.

1.6. Valoarea estimativă a producției compromise:

Valoarea estimativă a producției compromise se determină prin produsul dintre producția compromisă și prețul producției din anul precedent, conform datelor Biroului Național de Statistică (Forma 24).

Registrul consecințelor calamităților naturale în sectorul agricol

Tabelul nr. 3:

Registrul consecințelor calamităților naturale în sectorul agricol													
N r/ do	Denumirea agentului economic/persoanei fizice	Raionul	Localitatea	Data producerii calamității	Denumirea culturii afectate/ exploatației (sere, solarii)	Anul însămânțării/ plantării	Suprafața totală, ha	Suprafața afectată, ha	Tipul calamității (conform HG 1076/2010)	Gradul de afectare, %	Recolta medie în ultimii 3 ani, t/ha	Producția compro- misă, t	Valoarea estimativă a producției compromise, lei
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.													
2.													
3.													